

Šmon Franc

Publicist, politični organizator, duhovnik - * 19. avg. 1907 Loke (Tabor)

Šmon Franc, publicist in politični organizator, r. 19. avg. 1907 v Lokah (Tabor v Savinjski dolini) malemu kmetu Matiju in Frančiški r. Cestnik, živi v Zavodnjem Šoštanju. Po osn. šoli v Taboru je študiral na gimn. 1918–26 v Celju in teol. visoki šoli v Mrbu 1926–30 (ord. 1930). Bil je kaplan v Vidmu pri Ptuj 1931–2, Strmcu (Novi cerkvi) 1932–5, Ribnici na Pohorju 1935–6, Starem trgu pri Slov. Gradcu 1936–8, župni upravitelj na Ojstrici pri Dravogradu 1938–40 in v Špitaliču pri Slov. Konjicah 1940–2; od 1942 aktivist v ilegali, 1944–5 partizan. borec, verski referent IV. oper. cone NOV in član POOF za Štaj.; po 1945 član sodišča slov. nar. časti v Celju in Konjicah, 1947 vodil soc. skrbstvo pri MLO v Celju, izstopil iz drž. službe, 1949 prevzel žup. upraviteljstvo v Širju pri Zid. mostu in župnikoval v Svetinjah 1959 do upok. 15. sept. 1966 ter se preselil v Zavodnje. – Š. se je vključil v dij. letih v kat. mladin. gibanje, postal organizator levega krila kršč. socialistov, sodeloval tudi pri Ljud. fronti in kmečko-delav. gibanju. V bogosl. semenišču je z J. Lampretom osnoval marksistični krožek, objavljaj svoje prispevke v Lipici, Ognju, Mladem ognju, Delav. pravici in Besedi. Prvi slov. prevod Marxovega kapitala (v Borchartovi izdaji) je v izdatni meri Š-ovo delo. Po 1945 je v polit. časopisih in publikacijah utemeljeval ločitev cerkve od države; zagovarjal agrarno reformo; dokazoval, da social. spremembe soglašajo s cerkv. naukom. Organiziral je CMD, na tečajih in sestankih tega duhovn. društva nastopal kot glavni predavatelj o socializmu. Prevedel je W. Hohoff, Temelji kršč. gospodarskega nauka. MD 1950, Celje (gl. VMb 1951, št. 247). Š. je bil zaradi svojih nazorov v stari Jsli pogosto preganjan in zaprt, v novi pa večkrat odlikovan. – Prim.: osebni podatki; službeni list (ŠkAMrb); SPor 1957, št. 194 (s sliko); V nove zarje. 1959, 44–6 sl. Rhr.